

Комарницька Т. К.

ORCID: 0000-0001-7196-0066

кандидат філологічних наук, доцент,

докторант кафедри мов і літератур Далекого Сходу
та Південно-Східної Азії

Навчально-науковий інститут філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

СПЕЦИФІКА МОВИ МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ ЯПОНІЇ (НА МАТЕРІАЛІ МАНГІ)

Ключові слова: японська мова, літературна мова, мова масової культури, мовні девіації, відхилення від літературної норми.

На нашу думку, японські комікси манга являють собою “концентрований згусток” масової культури, який ввібрав у себе всі її основні особливості, а отже, і мова манги однозначно репрезентуватиме більшість девіацій, притаманних мові масової культури. Для прикладу розглянемо уривок із манги *ラブコン*:

- なんや二の犯人みたいなシルエット
- めっちゃ ええ人やーんっ
- でしょーっ 運命感じちゃうでしょーっ
- 感じるーっ♥
- それでえ 今度お礼のプレゼント渡してその時告白しよ思うんですっ
- まーじでえっ!?
- プレゼントって何がいいですかねえっ
- せやなー
- 聖子ちゃん料理得意なんやからケーキとか焼いて女の子度UPとかは!?
- あーっ いいかもーっ
- なんやそれ おまえ作れもせんくせに!!
- あー言うたな! ? そんなん言うんやったら作れへんでっ
- それであまったらあたしにもください♥
- 結局それかい
- ほな小泉先輩も一緒に作りましようよー大谷先輩のために♥
- え〜〜〜大谷にィ〜?

- こ
- 明日放課後材料買って家庭科室で待ってます♥
  - ほんま？じゃ行くっ試験係で♥
  - そんなんいらんいらん
  - がんばれーっ 応援するでーっ
  - がーんばーりまあーすっ♥
  - ええなあ告白っ あたしにもあんなかわいい時あったなあ
  - えっいつっ！？
  - うるさい猫あつし！！ばーん！
  - がびーん
  - なんでそれおまえが待ってんねん！！
  - 遙かにもろたもんね～～
  - 消せ！！今すぐ！！
  - 聖子ちゃんはずごいなあ
  - いつも前向きでキラキラ☆しててまぶしいわ
  - あたしも協力するでっ がんばってその王子様ゲットしような！！

次の日

- はい？
- 聖子ちゃんからリサに渡してって
- 手紙？
- めっちゃへこんでてひとことも口きいてくれへんねんけど なんかあった？
- え？
- 小泉センパイへ 今日はやめときます。ゴメンナサイっSeiko
- だって告白はまだしてへんはずやし・・・
- すきなヤツ？告白？オレなんもきいてへんっ
- おまえに言うても何の役にも立てへんしなあ
- どうしたんやろ・・・

У вказаному фрагменті спостерігаємо відхилення від мовної норми на всіх мовних рівнях, зокрема: стягнення двох сусідніх голосних звуків на межі частин складного слова в один; емфатичне скорочення відкритого складу; емфатичне подовження голосних; асиміляцію дзвінкого м'якопіднебінного проривного приголосного /r/; редукцію одного чи двох голосних у позиції після приголосного /n/ тощо. Наведені фонетичні девіації притаманні передусім розмовному мовленню, однак деякі є радше просторічними чи діалектними. Всі відхилення вимови від літературного стандарту автори манги відтворюють на письмі засобами японської орфографії.

На лексичному рівні наведений уривок мови манги також містить у собі низку відхилень від літературного стандарту: у ньому наявні сленгізми, лексичні діалектизми, просторічна лексика, слова з пейоративним забарвленням та невмотивовані запозичення (на основі яких виникають морфологічні гібриди із залученням питомо японських службових морфем). Отже, мові манги притаманні характеристики просторіччя, сленгу, територіальних діалектів, а також елементи макаронічного мовлення, які можна протиставити літературній мові.

На морфологічному рівні також фіксуємо низку девіацій від літературного стандарту: дієвідмінювання дієслів не за літературним стандартом, а за діалектним; просторічно-розмовне скорочення у флексії тривалого виду дієслова; редукцію заперечної форми дієслова з подальшою редуплікацією задля підсилення значення; нехтування відмінковими частками. Відхилення на морфологічному рівні відпо-відають територіальним і просторічним мовним девіаціям.

На синтаксичному рівні відхилення від літературної норми полягають у частотному вживанні неповних речень (номінативних та еліптованих), а також засобів, побудованих на порушенні порядку слів (інверсія і парцеляція). Такі відхилення від мовного стандарту характерні здебільшого для неформального розмовного стилю і просторіччя.

Отже, мова манги відрізняється від літературного стандарту на всіх мовних рівнях, а тому являє собою приклад мови масової культури, яку, на нашу думку, можна протиставити літературній, проте з огляду на ті характеристики, які вона виявляє на різних мовних рівнях, мова манги не є тотожною до просторіччя, соціолекту чи розмовного стилю, а тому її соціофункційний статус нам іще належить визначити.